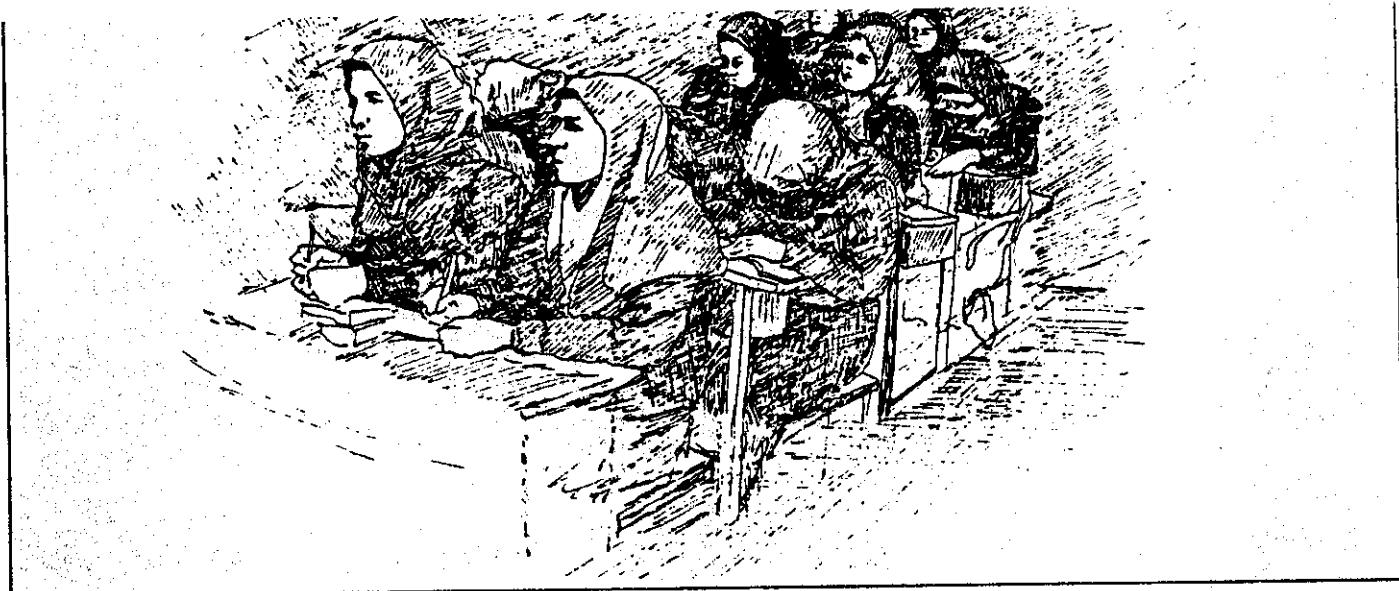

«ما عموماً می‌توانیم به قدر کافی انتخاب مناسب شایسته و فداکار پیدا کنیم که قادر باشند انتطباقی در کلاس درس برقرار سازند. مشکل کار در آنست که بتوانیم بین ایشان به قدر کافی کسانی پیدا کنیم که بدانند، چگونه باید تعلیم داد.»

به زعم بسیاری از دست اندرکاران آموزش و پرورش، تدریس کار آسانی نیست و به دلایل گوناگون عمل تدریس و یا بهتر بگوئیم فن تدریس را از هر کسی نمی‌توان انتظار داشت. هر چند اکثریت همکاران ارجمند ما اهل تدریس بوده و با مسائل و پیجندگیهای مربوطه به آن آشنایی کافی دارند. نگارنده در نظر دارد در این مختصر تجربیات و دانسته‌های خود را در معرض نقده و بررسی همکاران قرار دهد.

کتاب دانش اجتماعی اول دبیرستان، مورد استقاد بسیاری از همکاران قرار گرفته و غالباً تدریس آن با مشکلاتی همراه بوده است. هر چند بسیاری از انتقادات همکاران بجا بوده و هدف از این مختصر نیز تأیید کتاب مذکور نمی‌باشد. بلکه منظور این است که چگونه با اتكا به روش‌های صحیح، تدریس آنرا آسان‌تر و مطالب آن را قابل فهم‌تر سازیم در این جا برای ورود به بحث به توضیح بعضی مفاهیم می‌پردازیم.

تدریس: تدریس به فعالیتهای منظم و جهتداری اطلاق می‌گردد که

می‌دهند و ۹۰٪ بقیه کسانی هستند که با تفاوت‌هایی، هوش متوسط دارند.^۷

مسلم است چنین امری (تدریس با توضیحات مذکور) مستلزم آمادگی قبلی و مهارت و تسلط کافی است و چه بس ار سیدن به هدف مشخص نیز از راهها و طرق و وسائل گوناگون امکان پذیر باشد که به همت و توان معلم شدیداً وابسته است ولی در عین حال اول باید به هدفها توجه نمود. هدفهای درس، هم مارا در تدریس کمک خواهد نمود و هم مشخص خواهد کرد که از یادگیرنده چه انتظاری باید داشته باشیم.

هدف کلی از تدریس علوم اجتماعی در مدارس

هدف کلی از تدریس علوم اجتماعی در آموزش و پرورش، اجتماعی کردن دانش آموزان و به عبارت دیگر تربیت «شهر وند» قابل قبول است. به طور یکه دانش آموزان ضمن آشنایی با مفاهیم اجتماعی، نهادهای اجتماعی، سازمانها و ارگانهای رسمی و راه و رسم زندگی اجتماعی جامعه، هنجارها را بپذیرند و به آنها عمل نمایند.^۸

بر همین اساس بعضی مطالب کتب درسی مستقیماً هنجارها را به طرق گوناگون مطرح می‌نمایند و بعضی غیر مستقیم به این امر می‌پردازند و بعضی دیگر نهادها و سازمانها را به بحث می‌گذارند. بعضی نیز بجای برداختن به موضوعات فوق سعی دارند که به دانش آموزان بیش بیان معمشناختی داده و از طریق ارائه آن مطالب آنان را به فهم علیی مسائل کشانیده و از فهم عامبانه دور سازند و از آنجا که در تمامی مباحث فوق نسی توان منکر پیروستگی آنها با مبانی ایدئولوژیک گردید، بعضی مطالب جنبه بینشی و ایدئولوژیک نیز دارد که در مجموع سعی بر جهت دانش رفتار اجتماعی دانش آموزان را از دارند.

یادگیرنده را به هدفهای از پیش تعیین شده برساند.^۹

یادگیری: یادگیری عبارت است از رسیدن به توانایی انجام فعالیت و رفتار از پیش تعیین شده.^{۱۰}

بر اساس تعریف فوق، در هر تدریس سه وظیفه اصلی به عهده معلم است:

۱ - تشخیص هدف درس
مشتمل بر اهداف کلی - اهداف جزئی اعم از اهداف در حیطه‌های شناختی، عاطفی، روانی حرکتی^{۱۱}

۲ - انتخاب روش مناسب برای رساندن یادگیرنده‌گان به اهداف موردنظر و بینی وسایل آموزش لازم و تدارک آنها

۳ - ارزشیابی از فعالیت انجام شده (ارزشیابی از تدریس)

با توجه به مطالب فوق، در تدریس شرط اول آن است که خود به عنوان مدرس بدانیم که چه چیز را باید تدریس کنیم؟ چگونه تدریس کنیم و پس از تدریس یک مبحث، یادگیرنده باید به چه هدفهای رفتاری مشخصی رسیده باشد و در رفتار و اندیشه او چه تأثیری باید مشاهده گردد. مثلاً در حیطه شناختی یا عاطفی و یا حرکتی، یادگیرنده به چه توانایی‌هایی باید برسد تا احساس کنیم که تدریس موفقی داشته‌ایم یا نه؟ و اگر نه چرا؟

از این رو در ارزشیابی از دانش آموزان، پیش از هر چیز ارزشیابی از آموزش دهنده مطرح است تا آموزش بیننده و هدف آنست که با شناخت مشکلات تدریس، تفاوت‌های روش و انطباق تفاوت‌های فردی دانش آموزان با روشها، روش مناسب کلاس و حتی روش مناسب دانش آموزان خارج از نورم «Norm»، تدریس مناسب انجام گیرد. زیرا دانش آموزان حتی از نظر استعداد فراکیری یکسان نیستند.^{۱۲} «تحقیقات تربیتی نشان داده است که ۵% دانش آموزان را از انواع تیز هستند و ۵% را نیز انسواع کم استعدادها تشکیل

در ابعاد اقتصادی، سیاسی، حقوقی
ب: شناخت جامعه، آینه در حد تعریف و دیدگاه
آن در ابعاد اقتصادی، سیاسی، حقوقی
ج: شناخت بینش اجتماعی اسلام با تأکید بر اینکه
اسلام دینی اجتماعی بوده و برای انتظام جامعه و
در جهت سعادت بشر آمده است.

د: شناخت مفهوم فطرت از دیدگاه اسلامی
ه: شناخت پاره‌ای از تعالیم اجتماعی اسلام به
عنوان معرف اجتماعیت اسلام از جمله مفاهیم
نیت، ایمان، تقوی، معاد و اهمیت آنها در اسلام
برای ورود به بحث مسئولیت انسان در جامعه
و: شناخت مسئله مسئول بودن فرد انسانی به طور
فردي و جمعي در حضور خدا
ح: شناخت این مفهوم که در اسلام خودسازی
چیزی جز تقویت ایمان و تقوی نبوده و بر فطرت
استوار است.

۳ - هدفهای رفتاری

در تعیین هدفهای رفتاری با توجه به هر درس (مطلوب کتاب) و
مقتضیات منطقه و توانایی دانشآموزان، حداقل انتظاری که از آنان
داریم مطرح می‌گردد. طبیعی است که هم معلم نیز مصروف رساندن
دانشآموزان به همین تواناییها خواهد شد. بر این اساس پاره‌ای از
هدفهای رفتاری درس مذکور به قرار ذیل است:

- ۱ - دانشآموز باید بتواند مفهوم هریک از اصطلاحات فردگرایی و
جامعه‌گرایی را به درستی بیان کند.
- ۲ - دانشآموز باید بتواند حداقل بایک مثال از فردگرایی و یک مثال
از جامعه‌گرایی، از زندگی روزمره افراد جامعه ما، این دو رفتار
را از هم تفکیک کند.
- ۳ - دانشآموز باید بتواند جهت‌گیری این دو ایدئولوژی را در هریک
از مقوله‌های: اقتصاد - سیاست - حقوق به سادگی بیان کند.
- ۴ - دانشآموز باید بتواند مفهوم فطرت از دیدگاه اسلام را بیان کند.
- ۵ - دانشآموز باید بتواند حداقل سه نمونه از گرایشات فطری انسان
را مثال بزنند.
- ۶ - دانشآموز باید بتواند توضیح دهد که مفهوم «انسان فطری الهی
دارد» چیست؟
- ۷ - دانشآموز باید به زبان و مقتضای سن خود توضیح دهد که
مطابق اعتقاد به فطرت، انسان هیچگاه اسیر محض محیط سلیقی
نمی‌گردد.

در راستای هدف کلی آموزش علوم اجتماعی، کتب
دانش اجتماعی هدفهایی را دنبال می‌کنند که این اهداف خود به
هدفهای جزئی تقسیم می‌گردد که در واقع محتوای مقالات بر آنها
استوار بوده و دستیابی به آنها گامی در رسیدن به هدف کلی کتاب و در
مجموع گامی در جهت رسیدن به هدف کلی آموزش علوم اجتماعی
محسوب می‌گردد. مهمترین وظیفه معلم نیز رساندن دانش آموزان به
همین اهداف است و بخصوص در ارزشیابیها نیز صرف‌آهمنی هدفها
باید مورد نظر باشد.

کتاب مذکور حاوی نه ۹ مقاله (ظاهرآ) بریده از هم می‌باشد، بنا
به گفته مستولان^۱ هدف دادن اطلاعات در زمینه‌های مختلف اجتماعی،
هرهای با بار عاطفی متأثر نمودن دانش آموزان در راستای خودبازرگانی و
غربستیزی است. و بخصوص اعتقاد بر این بوده است که چون
دانش آموزان رشته تجربی فقط یکسال درس دانش اجتماعی دارند،
پاره‌ای اطلاعات ضروری باید به آنها عرضه گردد. چون هدف بیان
تجربه در روش تدریس است، در این قسمت فقط مبحث اول کتاب را
به عنوان تمونه با توجه به شیوه اشاره شده طراحی و تدریس می‌گردد و
سایر مباحث را نیز همکاران می‌توانند با همین الگو ارائه نمایند.

عنوان مقاله «نگاهی به بینش اجتماعی اسلام» است، که یکی از
مباحث مشکل برای تدریس و مورد انتقاد همکاران گرامی نیز بوده
است. همچنانکه از عنوان مقاله برمی‌آید هدف اصلی و عمده آن آشنا
کردن دانش آموزان با بینش اجتماعی اسلام می‌باشد. اما برای رسیدن
به این هدف کلی، اهداف جزئی دیگری نیز مورد نظر است، که در این
قسمت سعی می‌شود تا اهداف جزئی این مقاله به تفکیک در سه حیطه
عاطفی، شناختی و رفتاری آورده شود.

۱ - حیطه عاطفی: ایجاد نگرش نقادانه درباره مکاتب سه‌گانه
(فردگرایی - جامعه‌گرایی - اسلام) ایجاد
نگرش منفی نسبت به دو مکتب فردگرایی و
جامعه‌گرایی و ایجاد نگرش مثبت نسبت به
بینش اجتماعی اسلام

۲ - حیطه شناختی: الف: شناخت فردگرایی در حد تعریف و دیدگاه آن

روش و وسائل همانها است که نام برد شده، نیست.
در هر صورت، بر اساس هر یک از روشها که اتخاذ گردد، لازم است که معلم قبلاً بداند که در ساعت مشخص و برای مبحث مورد نظر و هر قدر که بتواند، حتی در لحظات مشخص از ساعت درسی خاص چه باید بکند و دانش آموزان چه فعالیتی باید انجام دهند. این امر مستلزم یک برنامه ریزی دقیق است. این برنامه ریزی تهیه «طرح درس» نامیده می شود.

ضرورت «طرح درس» بدان حد است که بدون طرح درس قبلی وارد کلاس شدن و به تدریس پرداختن نه تنها قصور بلکه تقصیر است. تقصیری که همه ما کم و بیش بدان مبتلا هستیم و شاید مهترین دلیل آن این باشد که اکثریت ما را برای شغل (فن) معلمی تربیت نکرده اند. اکثر مان معلم سنتی هستیم یعنی همانگونه که به ما تدریس کرده اند، حد اکثر از روش‌های مسلمین موفق تر خود تقلید کرده و نهایتاً موفق ترین ما با اندکی ابتكار و تنبیرات جزئی همان روش را در کلاسها به کار می بردیم. این بدان معنا است که اقلأ در فاصله ۳۰ سال گذشته درجا زده ایم و سالها از نظر روش تدریس و پیشرفت‌های فن معلمی عقب مانده ایم.

مواردی که در تهیه یک «طرح درس» باید رعایت شود عبارتند از:

۱ - مشخص کردن مفهومی درس در حیطه‌ها

۲ - مشخص کردن نوع رفتار سلام در ابتدای جلسه برای ایجاد ارتباط سازنده با دانش آموزان و ایجاد انگیزه لازم در آنها.
۳ - مشخص کردن نوع رفتار در درسی دانش آموزان در ابتدای پیلسه. یعنی مشخص کردن که دانش آموز از این رای بایگیری مبحث مورد نظر چه چیزهایی آنقدر باید بداند و اگر این دانش پسنه باید کرد؟ تا بدانند.

۴ - مشخص کردن مفهومی درس در میانه درس و یا انجام اعمال لازم بهشت بزرگ، بد و نایاب، آنچه نیاز دارد، آنچه ران

۸ - دانش آموز باید بتواند با تکیه بر هر یک از مفاهیم نیت، ایمان، تقوی و معاد استدلال کند که مطابق بینش اجتماعی اسلام، انسان به عنوان «فرد» مسئول در پیشگاه خداوند است و عضویت او در جامعه از مسئولیتش کم نیست.

۹ - دانش آموز باید بداند که مطابق بینش اجتماعی اسلام، انسان ضمن داشتن مسئولیت فردی باید از جامعه کناره گیری کرده و عزلت گزیند.

۱۰ - دانش آموز باید بتواند بینش اجتماعی اسلام را با فردگرایی مقایسه کند.

۱۱ - دانش آموز باید بتواند بینش اجتماعی اسلام را با جمع گرایی مقایسه کند.

۱۲ - دانش آموز باید بتواند نمونه انسان اجتماعی مطابق الگوی بینش اجتماعی اسلام را مثال بزنند.

۱۳ - دانش آموز قضاوتی مشتب درباره بینش اجتماعی اسلام مثلًا از امام خمینی (ره) باد کند و در مورد موضوع به اقتضای سن و پایه تحصیلی و... توضیح دهد.

۱۴ - دانش آموز خود به عنوان یک فرد مسلمان در مسائل اجتماعی دخالت کند.

برای دستیابی به مدل، روشن و وسیله مسورد نیاز است. همچنانکه ذکر شد، انتساب روزانه و وسیله به ابتدائیها و تواناییها و تلاقی همکاران و... پسندیدن نایاب است. اگر در یک طرح درس مشخص از زیرش یاری و معاشری نسام ببرده مسمن شود، جنبه نونهای آن مورث افسوس است. بنابراین این میان این سوچوچ که نهادها

است. این ارزش‌ها را می‌توان هدفها که آموزش‌دهنده شونه نداند ارزشناهای داشتند. این ارزش‌ها همان نیستند که به عنوان هدفهای رفتاری برآورده شده‌اند و شود، لیستی از هدفهای دنیاگیری برای ارزشیابی نداشتند. همچنان‌که در مراحل ۲ و ۳ و ۴

«مهیجه‌ترین ارزش‌ها در ارزش‌های فلسفی از هدفهای تدریس است که با صورت رفتارهای قابل مشاهده این اهدافهای گیری تعریف شده باشد. معلم معمولاً قبل از شروع درسی هر مطلب، هدفهای آن را بصورت رفتار دانش آموز و شناس ارزشی برای انجام اموری در رابطه با مواد آموخته شده به روشنی بیان می‌نموده و آنها را به دانش آموزان تضمین می‌کند».^{۱۰}

«امتحان باید تحقق هدفهای آموزشی را در هر یک از مواد درسی ارزیابی کند. سوالات امتحانی می‌بایست توانایی و مهارت دانش آموزان را در سطوح مختلف هدفهای تربیتی مورد سنجش قرار دهد».^{۱۱}

از این رو برای ارزشیابی باید از لیست هدفهای رفتاری سوالات را انتخاب کرده و از دانش آموزان پرسش نمائیم ولی همین امر ساده بخصوص در ارزشیابی‌های ادواری که هدفهای چندین درس و یا حتی هدفهای یک کتاب درسی بطور کامل باید مورد ارزشیابی قرار گیرند، خود مستلزم مهارت خاص و دقت‌های لازم است. از جمله باید مجموعه هدفهای رفتاری کتاب را با توجه به تقسیم‌بندی فصول کتاب و تقسیم‌بندی حیطه‌ها و طبقات و سطوح یادگیری، مورد نظر داشت و با دقت لازم برسشهایی را انتخاب نمود که با درصد اطمینان قابل قبولی بتواند ارزیابی مطلوبی را بعمل آورد. بدیهی است این امر خود بحث مفصلی را می‌طلبد که در این مختصر نمی‌گنجد.^{۱۲}

اکنون با توجه به آنچه که درباره مراحل نهیه طرح درس گفته شد، سعی می‌کنیم که مقاله مورد نظر را در قالب «طرح درس» روزانه در آوریم ولی از آنجا که مطالب مقاله علی الاصول بیشتر از توان یادگیری دانش آموزان در یک جلسه می‌باشد، درس را برای دو جلسه پیوسته طراحی می‌کنیم. بدین ترتیب نیاز به دو «طرح درس» خواهیم داشت.

برای تهیه «طرح درس» مورد نظر، از هدفهای رفتاری چهارده گانه اهداف ۱ و ۲ و ۳ را که مربوط به دو دیدگاه فردگرایی و جمع‌گرایی است، برای جلسه اول (محدود بودن موضوعات جلسه اول به خاطر ایجاد فرصت لازم برای ایجاد آمادگی و سایر مسائل مطروحه است) و طرح درس اول و بقیه اهداف رفتاری مورد نظر را برای جلسه دوم و «طرح درس» دوم در نظر می‌گیریم.

بر اساس آنچه که در مورد طرح درس گفته شد به جدولی نظری جدول ذیل می‌رسیم که موارد مذکور در ۱۴ ستون آن جای می‌گیرند.

۵ - ارزش‌های ارزشیابی از آموزش دانش آموزان همان نیستند بلکه مراحل ۲ و ۳ و ۴ هستند. این ارزش‌ها همان نیستند که به زبان است. توجه به این عدم‌ضمنی در این ارزش‌ها نیستند، بلکه این ارزش‌ها همان نیستند که به زبان شدن دانش آموزان بسیار بزرگ نباشد. این ارزش‌ها همان نیستند که دانش آموزان رفتار و رودی ایجاد نکنند، بلکه آنها به وجود نیامده، اختصاص جلسه اول اینچه برقرار نباشد. این درین دیگر ابتدای کتاب) برای ایجاد این آنادگی، ضروری است. ولی باید توجه داشته باشیم که مناسب بسیار نمی‌شوند نکالیف لازم برای دانش آموز را پیش‌بینی نماییم تا آنها احساس نکنند که مطلب مخصوص مسطوح نشده و مقید به انجام فعالیتی نیستند. زیرا بخصوص جلسه اول درس به عنوان اولین برخورد شما می‌بینیم بسیاری مسابل از جمله: اهمیت حرفه‌ای شما، وظایف دانش آموزان، انتظارات شما از آنها، اهمیت این درس و... خواهد بود.

۶ - مشخص کردن هدفهای رفتاری مورد انتظار از دانش آموزان، یعنی مشخص کنیم که در نهایت دانش آموزان را به چه توانایی‌هایی باید برسانیم. بهتر است در این مرحله پس از اطلاع از توانایی‌های دانش آموزان، به نحوی که هدفهای درس به فراموشی سپرده نشود، جرج و تعدیلی در هدفهای رفتاری صورت گیرد.

۷ - مشخص کردن نوع فعالیتهای دانش آموزان در طول تدریس و بر مبنای روش تدریس. مثلاً در طول تدریس دانش آموزان چه باید بکنند را مشخص کنیم. یعنی مشخص کنیم که دانش آموزان در طول مدت تدریس باید ساخت بنشینند یا در پرسش و پاسخ شرکت کنند و یا باید آزمایشی را انجام دهند و یا...

۸ - انتخاب روش مناسب و وسائل آموزشی لازم برای تدریس درس و رساندن دانش آموزان به هدفها و توانایی‌های مورد انتظار.

۹ - مشخص کردن مدت زمان لازم برای تدریس و انجام هر یک از مراحل دیگر با توجه به کشش و توان دانش آموزان.

۱۰ - ارزشیابی از تدریس انجام شده.

برای ارزشیابی از تدریس و همچنین ارزشیابی از دانش آموزان، چه پس از هر جلسه درس و چه بیش از آن و چه ارزشیابی‌های ادواری (پایان نیت و پایان سال و پایان دوره) باید هدفهای آموزشی و هدفهای رفتاری به عنوان پرسش، مورد نظر قرار گیرد.

هدف کلی: شناخت		دانش اجتماعی		موضوع: بینش اجتماعی اسلام قسمت اول (فردگرایی و جامعه‌گرایی)		طرح درس روزانه مربوط به: کلاس اول دبیرستان						
۷	هدفهای رفتاری	رفع نارسانیهای رفتار و روحی فرصت: ۱۵ دقیقه	۵	نتیجه	۴	ارزشیابی شخصی فرصت: ۱۵ دقیقه	۳	رفتار و رودی دانش آموزان	۲	هدفهای جزئی درس	۱	رنوس مطالب
در این فرستاد به داشت آموزان پس از تدریس اصلاح رفتار این درس باید بتوانند: ۱ - مفهوم هریک از رودی داشت آموزان ۲ - معرفت موقت و استخلاصات فردگرایی و مقتضیات و همچنین جامعه‌گرایی را به درستی بیان به ایجاد انگیزه و کنند.	در این مرحله که آغاز فعالیت معلم در کلاس محسوب می‌شود بایدهمۀ مفاهیم منون پیش به نحوی مستقیم یا غیرمستقیم ارزشیابی شود تا معلم را از تسوان و آگاهی‌های پیشین داشت آموزان آگاه کند.	۱ - شناخت داشت آموزان قبل از تدریس فردگرایی هرمه با این درس باید بتوانند:	۱ - فردگرایی: تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - شناخت فردگرایی هرمه با این درس باید بتوانند: ۱ - مفهوم ایدئولوژی رایه اجتماعی	۱ - فردگرایی: تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - فردگرایی: تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	۱ - تعریف و نسخه برخورد با مشکلات	
علقه به ادامه بحث ۲ - حداقل سایک مثال از علاقه به ادامه بحث ۲ - حداقل سایک مثال از و دریافت پاسخهای فردگرایی و یک مثال از لازم بردازیم یعنی جامعه‌گرایی از زندگی روزمره اگر جواب‌ها کافی افراد جامعه این دور رفتار را از به نظر نرسید و آنها هم تفکیک کنند.	نتیجه این ارزشیابی هرچه که باشد نقله شروع و نسخه تدریس را مشخص می‌سازد.	۲ - شناخت مفهوم اصالت را به بازگشایی می‌دانند.	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	۲ - تعریف سیاستی	
را با علامت منفی ۳ - جهت‌گیری کل این دو شخص کردیم، به این دو مکتب مذکور می‌بردازیم. ۴ - بادیدی انتقادی نقاط ضعف این دو مکتب را بیان کنند.	در ضمن در این مرحله هم می‌توان به کمک سوالاتی که مسیر حفظ می‌شود و با اعمالی که معلم انجام می‌دهد، در داشت آموزان ایجاد انگیزه نموده و برای ایجاد ارتباطی سالم با آنها استفاده نمود. سوالاتی برای ارزشیابی تشخصی:	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	۳ - ایجاد نگرش	
۵ - به ادامه بحث در جلسه آینده علاقه‌نشان دهند، یعنی با بیان جملاتی این علاقه را نشان دهند.	۱ - کدامیک از شما مفهوم ایدئولوژی را می‌دانید؟ ۲ - چه کسی می‌داند، اصالت یعنی چه؟ ۳ - مفهوم استعدادهای درونی چیست؟ ۴ - شما در صفت ناتوانی یا صفت‌های دیگر کسانی که نوبت دیگران را رعایت نمی‌کنند را چگونه توصیف می‌کنید.	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	۴ - مفهوم مالکیت خصوصی	
	← + ← + ← + ↓ ← +											

خلاصه و نتیجه

تعریف امروزی و علمی تدریس با آنچه که در بسیاری از کلاسها جریان دارد، تفاوت اساسی دارد. تدریس دارای ویژگیها و نیازمند مهارت‌های لازم و کاری نسبتاً دشوار می‌باشد که یکی از ابعاد مهم آن وهم طریق تسهیل و علمی کردن آن، داشتن طرح درس روزانه برای تدریس است.

هر طرح درس سه مرحله دارد که مرحله نخست آن عبارت است از کشف هدفهای موردنظر و مطற شده در مباحث مورد تدریس و نوشتن اهداف رفتاری با تعریف دقیق آن است.

دومین مرحله برنامه‌ریزی و تهیه وسایل مسوردنیاز و شیوه تدریس محتوا و ارزشیابی و مرحله آخر انجام تدریس مطابق برنامه و ارزشیابی از تدریس و... خواهد بود.

ذکر این نکته ضروریست که در تهیه طرح درس روزانه، طیفی گسترده می‌تواند مفکر باشند که در یک طرف آن تدریس ارمنی و

تقریباً غیرقابل وصول قرار دارد و در طرف دیگر آن، تدریسی که دیگر نمی‌توان نام آنرا تدریس گذاشت. بهترین کار آنست که بنا به مقتضیات منطقه و داشت آموز و... طرح درسی تهیه کنیم که هم عملی باشد و هم بهترین نتیجه را به دست دهد. یعنی طرحی که هر چه بیشتر و بهتر بتواند ما را به اهداف مورد نظر برساند.

ارزشیابی نیز مهارتهای خاص خود را می‌طلبد و از جمله نمی‌توان فی البداهه تصمیم به ارزشیابی گرفته و سریع با انتخاب چند سوال از طریق ورق زدن کتاب و یا استفاده از حافظه خود اقدام به ارزشیابی نمود.

از آنجاکه در «ملیح درس» ارائه شده، مسلّم ارزشیابی است، لطفاً ۱ - از نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را برایان بنویسید.

۲ - بر اساس مذکوه‌ی ارائه شده، برای قسمت دوم بحث یک طرح درس بام宿 تهیه فرمائید.

مباحثه		زمان لازم برای اجرای طرح درس : ۹۰ دقیقه		بنیان اجتماعی اسلام و ایجاد نگرش نقادانه نسبت به موضوع	
۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
ملاحظات	ارزشیابی	فرصت لازم به دلیله	فعالیتهای دانش آموزان	وسایل آموزشی مورد نیاز	روش تدریس
	توجه به این نکته ضروری است که در این ارزشیابی و هر بعث است در این ارزشیابی دیگر غیر از رفتار و رودی، صرف‌آمدفهای رفتاری ستون مورد ارزشیابی قرار خواهد گرفت. بر این اساس پرسشها ارزشیابی و درصد جوابهای درست و غلط از عبارتند از:	۱۰	با علاقه به مطالب سخنرانی و پرسش و پاسخ و گفتوگو شده و در نتیجه با سخنرانی و پرسش و پاسخ و گفتوگو شده باه می‌گوشد. با هدفها بر روی تخفه وایت برند یا اینک هر کدام که مقدور بازهای از مصادقها را بیان کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ و گفتوگو شده باه می‌گوشد. با هدفها بر روی تخفه وایت برند یا اینک هر کدام که مقدور بازهای از مصادقها را بیان کند.	مراحل تدریس و تنظیم محتوى و موضوعات
	قابل قبول به هر یک از سوالات آزمون از زندگی روزمره افسرداده‌ها یک مثال از فردگرایی و یک مثال از جامعه‌گرایی ذکر کنید. ۱- مفهوم فردگرایی و بنویسید. ۲- مفهوم جامعه‌گرایی را بنویسید. ۳- از زندگی روزمره افسرداده‌ها یک مثال از فردگرایی و یک مثال از جامعه‌گرایی ذکر کنید. ۴- جهت گیری اقتصادی براساس فردگرایی را کسانیها مورد توضیح دهید. ۵- جهت گیری اقتصادی براساس جامعه‌گرایی را توضیح دهید. ۶- جهت گیری سیاسی براساس فردگرایی را توضیح دهید. ۷- جهت گیری سیاسی براساس جامعه‌گرایی را توضیح دهید.	۵ تا ۰	سکوت و توجه	سکوت به موقع و شرکت فعال در مشارکت فعال در درصورت امکان جایی که لازم باشد.	درس با نوشتن مثالهای که از پرسش و پاسخ بدست آمده شروع گردد.
	بهر طرف کردن کسانیها مورد توضیح دهید. استفاده قرار گیرد.	۲۵	و نقشه جهان‌نمای کره چشمگیری و درصورت امکان عکسها و تصاویر گویا در رابطه با موضوع درصورت امکان	سخنرانی و پرسش و پاسخ و نوشتن رؤوس مطالب بر تابلو نشان دادن مهمترین مناطق جهان به طوریکه بعداً بتوان شناس دافع عکسها و تصاویر درصورت امکان	توضیح دادن فردگرایی و جامعه‌گرایی و نوشتن رؤوس مطالب در قسمت تابلو بطور مجدد هر مکتب درباره هریک از موضوعات مذکور می‌گردد و نوشتن رؤوس مطالب بر تابلو نشان دادن مهمترین مناطق جهان به طوریکه بعداً بتوان شناس دافع عکسها و تصاویر درصورت امکان
	- آیا میل دارید که این بحث ادامه یابد؟ چرا؟ * سلاماً برای سؤال اخیر نمره‌ای نمی‌توان در نظر گرفت زیرا دانش آموز صریح و راستگو از میل خود صحبت می‌کند و در هر صورت باید قبول کنیم که حرف اور است از و تنها مارا از عنوان علاقه با عدم علاقه ایش آگاه می‌کند که در ادامه بحث به کار می‌آید.	۷ تا ۵	شرکت فعال در پرسش و پاسخ	سخنرانی و پرسش و پاسخ	خلاصه درس پذاری گردد و بسطور ضمنی از تدریس ارزشیابی و نارسانیها جبران شود.
	برگزاری آزمون ترجیحاً کنی دانش آموزان باید پاسخ به آزمون	۱۰	دانش آموزان باید نقلاً ورقه‌ای را که نام و مشخصات خود را بر روی آن نوشته باشند، اساده داشته باشند.	برگزاری آزمون ترجیحاً کنی دانش آموزان باید نقلاً ورقه‌ای را که نام و مشخصات خود را بر روی آن نوشته باشند، اساده داشته باشند.	مسئلۀ سؤون ۱۲ ارزشیابی بعمل آید.

منابع و پی‌نویسها:

۹ - بخصوص برادر بزرگوار غلامعلی حداد عادل معاونت محترم پژوهشی وزارت آموزش و پرورش در سمینارها و جلسات مختلف از جمله در گردهمایی دور روزه دبیران دانش اجتماعی سراسر کشور در تهران شهریور ۱۳۶۲	۶ - ر. ک به: کتب روانشناسی و روانشناسی یادگیری ۷ - فن معلمی مراکز تربیت معلم سال اول کلیه رشته ها کد ۱۰۰۲ مؤلفان مرتضی خلخالی - عادل یغما - محمود هرمزی ص ۴۹	۱ - بحران جهانی تعلیم و تربیت فیلیپ کومبر ترجمه حسن صفاری، کوکب صفاری ص ۸۳ ۲ - تعریف از نگارنده با توجه به مجموعه تعاریف ارائه شده در کتب متعدد ۳ - همان ۴ - تقسیم‌بندی بلوم ر. ک به طبقه‌بندی هدفهای پرورشی بنجامین، اس. بلوم ترجمه على اکبر سیف، خدیجه على آبادی ۵ - ر. ک به: شیوه‌های ارزشیابی تأثیف حسن پاشا شریفی - علیرضا کیامنش
۱۰ - همان منبع ۵ ص ۴۲ ۱۱ - همان منبع ۵ ص ۴۳ ۱۲ - برای مطالعه بیشتر رجوع کنی به شیوه‌های ارزشیابی	۸ - ر. ک به: الف روش تدریس علوم اجتماعی ابتدایی مراکز تربیت معلم کد ۶۰۰۵ ب بحثی در روش تدریس با تکیه برآموزش مسائل اجتماعی حسن ملکی رشد آموزش علوم اجتماعی شماره ۵	●